

Raznoterosti.

Levstikova slavnost v Velikih Laščah. Tudi Levstiku so postavili rodoljubi spomenik in odkrili ga dne 11. t. m. Spomenik ta je dvojen: 1. Spominska, iz kamena izsekana piramida na trgu v Laščah. 2. Spominska plošča pritrjena na rojstno hišo v Rétijah. Doneske za ta namen so nabirali pri rodoljubih; poseben odbor je skrbel, da se je izdelal ne predrag, a vendar primeren spomenik. Ker je imela slavnost mnogo sličnega sè slavnostjo Vodnikovo, ne kaže, da jo obširno popisujemo, toliko manj, ker je »Dom in Svet« postavil pokojniku, kolikor sedaj vémo, še najboljši spomenik, objavljajoč lani životopis njegov in natančen pregled njegovega delovanja.

Slavnost sama se je vršila dostojno. Slavnostni govor je imel gosp. notar in deželni poslanec Janko Krsnik. Govoril je o Levstikovem bednem življenju, njegovem pomenu in zaslugah na slovenskem leposlovnem in jezikoslovnem polju.

Dve reči naj nam oznanja in kliče spomenik Levstikov: kakor Levstik, ceni Slovenec k repost in hodi za njo do zadnjega izdihljeja! Trudi se pa tudi za temeljito učenost brez napuha in delaj ž njo čast domovini!

† Ivan Kukuljevič-Sakcinski.

Bratje Hrvati žalujejo nad smrtjo enega izmed najodličnejših svojih sinov. Šel je v večni počitek — mož slave in časti. Bil je: umirovljeni veliki župan zagrebski, predsednik »Maticе Hrvatske« in »Hrvatskog arheološkog društva«, komandér ruskega reda sv. Vladimira, častni člen »Jugoslovanski akademiji znanosti in umetnosti«, vseučilišč v Kijevu in Harkovu, dopisjoč člen akademiji nauk v Petrogradu, akad. v Pešti in Krakovem, v Kodanju, učenega društva v Belemgradu itd. Podajmo tu le kratke črtice iz njegovega življenja: Rojen je bil dne 29. maja 1816 v Varaždinu in vzgojen v Zagrebu v zavodu za plemenitaše. Od leta 1833—1842 je služboval kot vojak, potem stopil v civilno službovanje, odlikoval se l. 1848 kot voditelj naroda hrv. z veliko zgovornostjo.

Po raznih dogodkih se je odtegnil l. 1850 političnemu delovanju, deloval pa je do l. 1861 na slovstvenem polju. Od l. 1861—1867 je bil zagrebski veliki župan, na to po kratkem svitu nove časti banskega namestnika umirovljen s pičlo pokojnino.

Deloval je slovstveno že z Gajem in v »Danici« objavljaj pesmi. Spisal je dalje igrokaza: »Juran i Sofija« in »Stjepko Šubic«. Izdal je nekaj slovstvenih starin, osnoval »Društvo za jugoslovensku povjestnicu«, urejeval tega društva list »Arkiv«, pisal razprave, životopise, priobčeval večje preiskave, in »Matici Hrvatski« napisal l. 1887: »Glasoviti Hrvati prošlih vjekova«.

(Prim. »Dom in Svet« l. 1888, str. 30.) Njegovo slovstveno delovanje je torej jako obširno; učnih spisov v latinskem jeziku še omenili nismo. Gotovo mu bode »Matica Hrvatska« postavila dostojen slovstveni spomenik in priliko bomo imeli zopet ozreti se — morebiti obširnejše — na tega odličnega Jugoslavana. Tudi Slovenci ga ne bomo zabili.

† Adolfo Weber.

Ta slavni hrvatski pisatelj je umrl po noči od 6.—7. t. m. v Zagrebu 65 let star. Več o njem povemo prihodnjic.

Dr. Gr. Oglar (Carbonarius). Objavljamo mali donesek k životopisu Oglarjevemu. »Slovenec« št. 181 t. l. prinaša v »Listku«: O tem slavnem nakelskem rojaku objavil je vrlo uređovani »Dom in Svet« v 7. štev. tekočega leta kratek, a zanimiv životopis. V njem se med drugim omenja, da je dr. Oglar do l. 1688., ko je postal zdravnik ruskega carja, služboval kot deželni zdravnik na Koroškem in Kranjskem. Ker pa še dozdej ni bilo nikjer omenjeno, da je ovi slavni mož služil tudi na Štajerskem in da je njegova soproga bila štajerska Slovenka, utegnejo naslednje životopisne drobtinice prijatelje domače zgodovine zanimati

L. 1681. umrl je večletni deželni zdravnik za Radgono in okolico dr. Janez Gašpar Zollner v Radgoni ter je bil 20. maja istega leta pokopan. Ker je kuga še vedno posamne žrtve pobirala, poslala je vlada takoj po smrti omenjenega zdravnika v Radgono dr. Gregorija Karbonarija, ki se je v hiši meščana Mat. Fluher-ja nastanil. Ko je slednji v prvi polovici januarija leta 1683. umrl, snubil je dr. Karbonarij njegovo vdovo in jo tudi dobil. Dne 3. avgusta l. 1683. bil je kot »Philosophiae- et Medicinae-Doctor, wie auch bestellter Physicus« ž njo poročen. Ta mu je v Radgoni porodila dvoje otrok, namreč 30. januarija l. 1684. Jakobo Sabino Rebečo, dne 5. septembra l. 1685. pa Marijo Antonijo.

Od l. 1686. naprej zgine njegovo ime v tamošnjih matrikah in ker se že l. 1687. imenuje Janez Mison »Medicinae- Doctor« in deželni zdravnik v Radgoni smemo sklepati, da je dr. Karbonarij Radgono zapustil l. 1686.

Sv. Marko niže Ptuja, 5. avgusta 1889.

M. Slekovec, župnik.

Jezikoslovna opazka. V zadnji štev. »D. in S.« se čita na str. 158, l.: „... to velja tudi, če seka stavek kaka apozicija“ (tako čitaj mesto opozicija), „ali kak stransk stavek itd.“ P. Ladislav pa piše l. 1867. da v slučaju, ko bi apozicija sekala stavek, ne bi se smela staviti enklitika za glagolom. Vzgeted torej bi se prav glasilo: „Adam, naš praoč, je živel v raju.“ Tako P. Ladislav, kar se i nam zdi pravo.

V zadnji štev. str. 160, v. 29 od spodaj čitaj pred „—vnet“ unemal.

Cena: Za celo leto 2 gld.; za pol leta 1 gld. Uredništvo in upravništvo je v Marijanišču.

Izdajatelj, lastnik in urednik dr. France Lampe. Tiskala »Katoliška Tiskarna« v Ljubljani.